

КОПІЯ № 1
27.12.2019 р. *Лето*
(підпис)

УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол від «18» грудня 2019 року № 8		Шифр документу 04-05/	Система управління якістю у ХНПУ імені Г.С.Сковороди ПЛАН РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди	ЗАТВЕРДЖЕНО наказом ректора від «18» грудня 2019 року № 021/25585 І.Ф.Прокотченко ПРОРЕКТОР УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ

**ПЛАН
РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ**
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

ПОСОЛЖЕНО
Начальник Київського РВ
ГУ ДСНС України
в Харківській області
Юрій Сиренко
«18» грудня 2019 р.

Проректор
наукової роботи
Ю.Д. Бойчук
«18» грудня 2019 р.

Проректор
з навчально-наукової роботи
Н.М. Якушко
«18» грудня 2019 р.

Проректор
з навчально-виховної роботи
С.В. Бережна
«18» грудня 2019 р.

Проректор з економічних та
соціальних питань
Н.Г. Жукова
«18» грудня 2019 р.

Начальник юридичного відділу
О.В. Тарасенко
«18» грудня 2019 р.

РОЗРОБНИК
Начальник відділу з питань НС та ЦЗН
Ю.М. Ларіонов
«18» грудня 2019 р.

Харків – 2019

Розроблено: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди.

Розробник: Начальник відділу з питань НС та ЦЗН Ю.М. Ларіонов

Ухвалено: вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол від «10» листопада 2019 р. № 8.

Затверджено: наказом ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від «17» листопада 2019 р. № 52-од.

РОЗДІЛ 1

1.1. Координація діяльності та взаємодії

Координацію діяльності та взаємодії об'єктової ланки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди здійснюють:

- **координуючі органи управління об'єктової ланки:**
- *комісія з питань надзвичайних ситуацій;*
- **постійні органи управління університету з питань техногенно-екологічної безпеки:**
- *керівник цивільного захисту – ректор, голова комісії з питань надзвичайних ситуацій – проректор з наукової роботи, відділ з питань НС та ЦЗН.*

Порядок реалізації плану

План реагування органів управління і сил ЦЗ об'єкту вводиться в дію розпорядженням (наказом):

- а) керівника ЦЗ району під час виникнення НС на території району;
- б) ректора університету під час виникнення НС на території об'єкту.

1.2. Основні завдання органів управління і сил НЗ університету, які залучаються для попередження та ліквідації НС

Координуючим органом управління об'єктової ланки є комісія з питань НС, яка забезпечує безпосереднє керівництво при реагуванні на НС або загрозу її виникнення.

Управління з питань техногенно-екологічної безпеки цивільного захисту та НС, як постійний орган здійснюють:

- ректор – керівник ЦЗ університету;
- голова комісії з питань НС;
- відділ з питань НС та ЦЗН.

До системи повсякденного управління університету входять забезпечені необхідними засобами зв'язку, оповіщення, прийому, аналізу та передачі інформації:

- об'єктова комісія з питань НС;
- помічники ректора (отримання і передача інформації в робочий час);
- черговий персонал об'єкту (отримання і передача інформації в неробочий час).

Для попередження та ліквідації НС залучаються формування цивільного захисту університету:

- ланка пожежогасіння (локалізація і гасіння пожежі);
- ланка ОГП (охорона громадського порядку);
- пункт видачі ЗІЗ (забезпечення ЗІЗ і табельним майном співробітників та членів формувань ЦЗ);
- ланка зв'язку й оповіщення (організація зв'язку й оповіщення).

РОЗДІЛ 2

Висновки

оцінки техногенно – екологічного становища на території університету.

2.1. Стислі відомості

ХНПУ імені Г.С. Сковороди розташований на територіях Київського, Московського та Шевченківського районів м. Харкова в п'яти навчальних корпусах, чотирьох гуртожитках і господарських будівлях загальною площею 78,9 тис. кв. метрів.

Основними структурними підрозділами університету є:

- 3 інститути, а саме: інформатизації освіти, підвищення кваліфікації, перепідготовки та навчально-науковий інститут Григорія Сковороди;

- 13 факультетів;

- 57 кафедр;

- відділи, центри, лабораторії.

В університеті працює 534 співробітників професорсько-викладацького складу, 705 працівників адміністративно-управлінського та навчально-допоміжного складу, а також обслуговуючого персоналу, навчається близько 4,5 тис. студентів денної та заочної форм навчання з урахуванням кількості слухачів інституту підвищення кваліфікації, перепідготовки.

Університет є об'єктом цивільного захисту другої категорії.

На територіях дислокації структурних підрозділів університету розташовано декілька хімічно небезпечних об'єктів, зокрема, насосні станції №8, 25 і ДП «Енергокомплекс» - наявність хлору, Державні підприємства «ХАЗ», ХМЗ «ФЕД» і «Комунар» - наявність кислот. Проте в зону можливого ураження від зазначених суб'єктів господарської діяльності університет не потрапляє.

На балансі ХНПУ імені Г.С. Сковороди захисні споруди цивільного захисту не перебувають.

Під час виникнення надзвичайних ситуацій для захисту учасників освітнього процесу планується часткове використання підвальних приміщень навчальних корпусів та гуртожитків, загальна площа яких складає понад 5 тис. кв. метрів.

Окрім того, з Департаментом по взаємодії з правоохоронними органами та цивільного захисту Харківської міської ради погоджено укриття працюючого персоналу в приміщеннях станцій Харківського метрополітену та в підвалах житлових будинків, розташованих за адресами: вул. Валентинівська, 3, 3а, 9, 11, 13, 13а, 13б, 13в, а також підземному паркінгу за адресою: вул. Барабашова, 36.

2.2. Перелік можливих аварій, катастроф, стихійних лих і їх наслідків

2.2.1. Аварії на теплових мережах

Теплозабезпечення об'єктів університету здійснюється по підземних тепломережах. Аварії на тепломережах особливо небезпечні в зимовий період. Відключення теплозабезпечення навчальних корпусів та гуртожитків може призвести до переохолодження учасників освітнього процесу і сприяти масовим захворюванням, які негативно впливають на виконання навчальних планів.

2.2 2. Аварії на водогінних мережах

Забезпечення населення м. Харкова водою здійснюється по водопровідних мережах, де існує найбільша вірогідність аварій, а саме:

- ушкодження зношених мереж;
- несправність обладнання на насосних станціях;
- терористичні акти, пов'язані з отруєнням води у водозабірних та водоочисних спорудах.

2.2.3. Аварії на електромережах

Забезпечення електричною енергією в м. Харкові, зокрема об'єктів університету здійснюється по повітряних лініях електропередач та підземних кабельних комунікаціях через трансформаторні підстанції. Припинення подачі електроенергії можуть спричинити стихійні лиха (ожеледиця, ураган, повінь) або аварії техногенного характеру. Ліквідація наслідків відключень електроенергії здійснюватиметься зусиллями та засобами аварійних формувань районів м. Харкова та області.

Незначні пошкодження систем електрозабезпечення на об'єктах університету здійснюються відповідними фахівцями соціально-економічної частини.

2.2.4. Аварії на об'єктах, які використовують сильнодіючі отруйні речовини (СДОР)

Територія університету не потрапляє в прогнозовану (можливу) зону хімічного забруднення.

2.2.5. Масові та поодинокі пожежі

Найбільш небезпечним для людей є вплив високої температури і зараження повітря продуктами горіння (окис вуглецю), а також задимлення. Концентрація окису вуглецю в повітрі від 0,2 % і вище є смертельною для людини. Для локалізації і гасіння пожежі зусиль протипожежного формування ЦЗ університету недостатньо. У зв'язку з цим планом дій органів управління і

сил ЦЗ передбачено залучення до процесу пожежно-рятувальних служб районів м. Харкова.

Ліквідація пожеж передбачає оповіщення, розвідку джерела пожежі, його локалізацію, евакуацію учасників освітнього процесу, обладнання і матеріальних цінностей.

2.2.6. Епідемії

Найбільш вірогідними центрами епідемій є підприємства громадського харчування, місця масового купання, ринки та торгівельні майданчики. Порушення санітарних норм під час приготування їжі та вживання продуктів невідомого походження можуть призвести до виникнення інфекційних захворювань, зокрема й досить небезпечних. Серед збудників кишкових інфекцій найбільш поширеними є сальмонела та кишкова паличка. При отриманні інформації про загрозу та виникнення інфекційних захворювань із районними відділами охорони здоров'я та фахівцями з питань НС районів необхідно здійснити комплекс заходів, зокрема:

- посилити контроль за санітарно-гігієнічним станом навчальних корпусів та гуртожитків;
- за участі членів санітарних постів надавати допомогу в проведенні протиепідемічних заходів та виявленні захворювань;
- активізувати роботу щодо проведення профілактичних щеплень проти інфекційних захворювань;
- здійснювати облік хворих осіб і класифікацію їх за ступенями захворювання;
- за необхідності у взаємодії з районними відділами охорони здоров'я організувати проведення карантинних заходів.

2.2.7. Снігові замети

Виникають унаслідок сильних снігопадів протягом декількох годин на добу. Різкі перепади температури під час снігових заметів та завірюх призводять до обмерзання ліній електромереж, зв'язку, контактних мереж електротранспорту, покрівель будинків та різного виду опор. Збільшення маси заледенілих конструкцій може призвести до їх обвалення. Снігові замети порушують режим життєдіяльності як університету, так і всього міста.

Вищезазначені обставини негативно впливають на транспортні інфраструктури, можливе порушення міського телефонного зв'язку, електро-, газо-, водо-, теплопостачання, що може спричинити зрив навчального процесу. Для боротьби зі сніговими заметами задіюються співробітники, студенти та формування ЦЗ університету, забезпечені лопатами, ломами і носилками. Прогнозований обсяг робіт і завдання щодо ліквідації наслідків снігових заметів визначатимуться районною комісією з ТЕБ та НС.

За отримання сигналу про загрозу виникнення снігопадів необхідно:

- встановити та підтримувати зв'язок із комісією з питань ТЕБ та НС району;
- організувати цілодобове чергування керівного складу університету;

- забезпечити готовність формування ЦЗ;
- забезпечити необхідну кількість засобів (лопати, ломи, носилки) для боротьби із заметами й ожеледицею;
- підготувати піщано-сольову суміш;
- посилити протипожежний нагляд;
- довести попередження метеослужби до всіх учасників освітнього процесу університету.

Під час сильного снігопаду й ожеледиці:

- оповістити особовий склад університету про початок снігопаду, ожеледиці;
- почати розчищення доріг до об'єктів, які забезпечують життєдіяльність університету (трансформаторні підстанції, їдальні);
- підтримувати зв'язок із комісіями з питань ТЕБ та НС району для координації дій і сил.

2.2.8. Шквалисті вітри, урагани

Ураганні вітри зі швидкістю 25–30 м/сек. можуть виникати практично по всій території району тривалістю від декількох годин до діб. Вони спричиняють суттєві пошкодження електромереж, покрівель будівель тощо.

2.2.9. Підтоплення (затоплення) району

Київський район м. Харкова географічно розташований у місцевості, яка має височинну та низинну частини, до якої належать райони: Журавлівка, Тюрінка, Шевченко, Лазківка і Велика Данилівка. Ця частина району являє собою рівнину з незначним схилом (не більше 2–3 метрів) у напрямку річки Харків, який забудований переважно будинками приватного сектора. В останні роки ця місцевість характеризується значним підвищенням рівня ґрунтових вод, а також високою ймовірністю підтоплення (затоплення), в результаті різних причин, особливо під час весняного паводку.

2.2.10. При виникненні загрози терористичного акту на об'єктах університету

- терміново перевірити готовність засобів оповіщення;
- проінформувати учасників освітнього процесу про загрозу виникнення НС;
- уточнити план евакуації учасників освітнього процесу університету на випадок НС;
- перевірити місця паркування автомобілів, зокрема, безгосподарних і підозрілих на території університету;
- віддалити контейнери для сміття від навчальних корпусів і гуртожитків;
- організувати посилену охорону та чергування на об'єкті.

2.2.11. При здійсненні терористичного акту

- проінформувати керівництво університету, чергові служби територіальних органів МВС, СБУ, ДСНС;
- ужити заходів задля порятунку потерпілих та надання першої допомоги;
- не допускати сторонніх до місця НС;
- організувати зустріч підрозділів СБУ, МВС, пожежно-рятувальної служби ДСНС, «Швидкої допомоги».

Телефони екстреного реагування:

- пожежно-рятувальна служба – 101;
- міліція – 102;
- швидка медична допомога – 103;
- газова служба – 104;
- оперативний черговий університету – 700-69-09;
- черговий УСБУ в Харківській області – 700-16-61;
- черговий ГУНП МВСУ в Харківській області – 700-29-16, 705-93-00.

Організація і порядок проведення заходів під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій (аварій)

3.1. Дії помічника керівника цивільного захисту – ректора університету та чергового вахтера при отриманні інформації (повідомі) про загрозу або виникнення НС

Прийом сигналів оповіщення та інформації про загрозу і виникнення НС здійснюється:

- у робочий час помічником керівника цивільного захисту – ректора університету;
- у неробочий час черговими вахтерами.

Робочі місця чергового персоналу обладнані телефонами міської АТС. Телефон помічника керівника ЦЗ: 700-69-09.

Телефони чергових вахтерів: 700-35-08;
700-35-26;
68-06-06;
702-66-13.

При отриманні інформації про загрозу або виникнення НС помічник керівника ЦЗ доповідає йому особисто, отримує команду на оповіщення та збір керівного складу та членів комісії з питань НС університету, а також через засоби зв'язку передає сигнал оповіщення «Оголошено збір у залі засідань №216».

У неробочий час про загрозу або виникнення НС черговий вахтер оповіщає керівника ЦЗ, голову та членів об'єктової комісії з питань НС згідно з розробленою схемою після отримання відповідного розпорядження

керівництва. При пожежній ситуації черговий вахтер повідомляє пожежно-рятувальний підрозділ відповідного району за тел.:

Київський – 315-08-31;

Шевченківський – 701-25-07;

Московський – 62-01-08.

При нападі на пост і створенні кримінальної ситуації черговий вахтер повідомляє в чергові частини районних відділів поліції за тел.:

Київський – 700-42-97;

Шевченківський – 337-78-80;

Московський – 738 -02-75.

Оповіщення та збір учасників освітнього процесу університету здійснюється відповідно до розроблених схем.

3.3. Дії керівника ЦЗ університету

Після отримання інформації про загрозу і виникнення масштабних аварій, катастроф, стихійних лих або інших надзвичайних ситуацій керівник ЦЗ університету приймає рішення про оповіщення та збір керівного складу, формувань ЦЗ і видає розпорядження про передачу сигналу «Оголошено збір».

Після збору керівного складу керівник видає розпорядження про організацію захисту співробітників та студентів.

Уточнює порядок організації роботи об'єктової комісії з питань НС, ставить завдання голові комісії щодо організації цілодобового чергування, уточнення метеоданих, забезпечення готовності формувань ЦЗ.

Доповідає керівнику ЦЗ району про обстановку, уточнює рівень керівництва і взаємодії під час ліквідації НС.

За необхідності особисто прибуває до місця НС.

3.4. Завдання об'єктової комісії з НС

Об'єктова комісія з питань НС організовує:

- збір та узагальнення даних про обстановку, підготовку інформаційних довідкових даних і пропозицій щодо прийняття рішення комісії з питань НС про ліквідацію наслідків стихійних лих, аварій і катастроф;
- розробку проєктів наказів керівника ЦЗ університету;
- контроль за виконанням наказів;
- облік виданих і ухвалених наказів;
- облік ланок ЦЗ, їх оснащення;
- контроль за виконанням матеріального, технічного, медичного, автотранспортного та інших видів забезпечення;
- проведення першочергових заходів, що зменшують втрати від наслідків НС;
- визначення та введення в дію режимів радіаційного захисту;
- розгортання поста радіаційного і хімічного спостереження;
- часткову дезактивацію приміщень, територій і санобробку особового складу формувань ЦЗ та учасників освітнього процесу;

- надання донесень до відповідних структурних підрозділів державних органів виконавчої влади (тел. 700-04-32) згідно з табелем строкових і термінових донесень.

3.5. Порядок виконання основних заходів ЦЗ

3.5.1. При загрозі виникнення масштабних катастроф і стихійних лих

Заходи виконуються згідно з календарним планом ЦЗ із відображенням питань за всіма видами забезпечення та діями ЦЗ.

Керівник ЦЗ університету видає розпорядження про оповіщення та збір керівного складу, об'єктової комісії з питань НС з постановкою завдань:

а) голові об'єктової комісії з питань ЦЗ:

- про забезпечення готовності системи оповіщення та зв'язку, уточнення (підготовку) текстів оповіщення про порядок дій співробітників і студентів при виникненні НС;
- про організацію контролю за прийомом сигналів від відділу захисту населення міських районів управління ЦЗ Департаменту по взаємодії з правоохоронними органами та ЦЗ Харківської міської ради;
- про уточнення метеоданих;
- про приведення в готовність до дій ланок ЦЗ;
- про організацію цілодобового чергування керівного складу та чергових змін;
- про визначення першочергових заходів щодо зменшення втрат і наслідків від НС;
- про підготовку і передачу повідомлень про хід виконання заходів до відповідних інстанцій.

б) проректору з соціально-економічних питань:

- про підготовку транспорту та заявки на транспорт для перевезення формувань ЦЗ до району НС, а також евакуації співробітників і студентів;
- про організацію і проведення попереджувальних інженерно-технічних, спеціальних та інших заходів, спрямованих на зменшення втрат від можливих НС на об'єкті;

в) голові евакокомісії:

- про приведення в готовність сил і засобів евакокомісії;
- про уточнення кількості евакуйованих учасників освітнього процесу.

3.5.2. При виникненні масштабних катастроф і стихійних лих

- провести оповіщення співробітників із використанням всіх засобів;
- доповісти про виникнення НС комісії з питань ТЕБ та НС району, а також відомчому підпорядкуванню;
- керівнику ЦЗ університету організувати негайне проведення робіт з локалізації аварії і захисту учасників освітнього процесу, які опинилися в небезпечній зоні, ввести передбачений режим захисту, розосередження і виведення у місця безпечного перебування, гасіння пожежі, надання медичної допомоги;
- органи управління ЦЗ при необхідності перевести на цілодобовий режим роботи;
- керівнику ЦЗ університету організувати взаємодію всіх видів забезпечення заходів ЦЗ із місцевими органами державної виконавчої влади та районною комісією з ТЕБ та НС;
- організувати і провести в університеті рятувальні та інші невідкладні роботи, їх всебічне забезпечення.

За необхідності організувати евакуацію співробітників та студентів університету, вивезення матеріальних та інших цінностей у місця безпечного розташування.

а) голові об'єктової комісії питань НС:

- провести оцінку обстановки і визначити послідовність виконання заходів ЦЗ, підготувати рішення про ліквідацію наслідків НС;
- підготувати донесення комісії ТЕБ та НС району, відомчому підпорядкуванню;
- організувати видачу засобів індивідуального захисту працівникам університету (за необхідності);
- забезпечити евакуацію співробітників та студентів університету при виникненні безпосередньої загрози їхнього життя і здоров'я.

РОЗДІЛ 4

Сили і засоби ЦЗ, що залучаються на ліквідацію НС

Для захисту співробітників університету, проведення рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації наслідків масштабних аварій, катастроф і стихійних лих залучаються сили і засоби формувань:

- об'єктова комісія з питань НС;
- помічник керівника ЦЗ університету (прийом і передача інформації в робочий час);
- черговий персонал університету (прийом і передача інформації в неробочий час);
- ланки цивільного захисту об'єкта (попередження і ліквідація НС):

- 1) медична ланка (надання першої медичної допомоги);
- 2) ланка пожежогасіння (локалізація і гасіння пожеж);
- 3) ланка ОГП (охорона громадського порядку);
- 4) пункт видачі ЗІЗ (забезпечення ЗІЗ і табельним майном співробітників і формувань ЦЗ);
- 5) ланка зв'язку та оповіщення (організація зв'язку та оповіщення).

При необхідності, за погодженням із комісією з питань ТЕБ та НС Київського району м. Харкова для проведення рятувальних та інших невідкладних робіт можуть додатково залучатися відповідні підрозділи районного підпорядкування.

РОЗДІЛ 5

Організація забезпечення заходів сил ЦЗ університету

Організація і проведення всіх видів забезпечення заходів і дій сил ЦЗ під час ліквідації наслідків НС, що виникли на території об'єкта (розвідки, інженерного, хімічного, транспортного, медичного, гідрометеорологічного, протипожежного забезпечення, охорони громадського порядку та ін.) Ці заходи організовуються під керівництвом ректора університету через своїх заступників, голову комісії з питань НС та відділ з питань НС та ЦЗН, зокрема:

Командир ланки зв'язку та оповіщення:

- перевіряє готовність ліній і каналів телефонного зв'язку;
- забезпечує зв'язком оперативну групу об'єкта;
- знаходиться в готовності до відновлення можливого порушеного ліній і каналів зв'язку.

Командир ланки охорони громадського порядку:

- забезпечує охорону громадського порядку під час евакуації (виведення) учасників освітнього процесу з небезпечної зони;
- організовує посилення пропускну режиму на території об'єкта і в місцях безпечного розташування учасників освітнього процесу шляхом створення додаткових постів і патрулів;
- забезпечує підтримання порядку і дисципліни під час укриття і знаходження співробітників у захисних спорудах.

Командир ланки пожежогасіння:

- організовує локалізацію і безпосередню ліквідацію пожежі;
- організовує взаємодію з протипожежними підрозділами району при їх залученні до ліквідації пожежі на об'єкті.

Медична ланка об'єкта:

- забезпечує готовність санітарних постів;
- приймає заходи до розгортання медичного пункту для прийому і надання першої допомоги потерпілим і їх транспортування в лікувальні заклади;
- видає пропозиції щодо введення (за необхідності) карантинного режиму на об'єкті;
- проводить спільно з лікувальними установами району повний комплекс лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, звертаючи особливу увагу на санітарний контроль за зберіганням продуктів харчування і води.

РОЗДІЛ 6

Організація управління та зв'язку під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (аварій)

6.1. Організація управління

Управління заходами з ліквідації наслідків НС або при загрозі їх виникнення здійснює керівник ЦЗ університету через об'єктову комісію з питань НС і відділ з питань НС та ЦЗН.

Управління організовується з місць постійного розташування об'єктової комісії з питань НС при тісній взаємодії з комісією ТЕБ та НС району для безпосередньої організації захисту співробітників, проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.

6.2. Організація оповіщення

Оповіщення співробітників про виникнення НС і порядок їхніх дій здійснюється з використанням внутрішньої радіотрансляційної мережі та дублюється по гучномовному зв'язку.

6.3. Організація зв'язку

Зв'язок організується з місця постійної дислокації:

- телефонними каналами міських АТС з відділом з питань ЦЗ та ЦЗН району, районною комісією з ТЕБ та НС, а також з органами управління та силами, що залучаються до ліквідації наслідків НС за погодженням з відповідними установами;

- каналами міжміського зв'язку по лінії відомчого підпорядкування.

ДОДАТКИ:

1. Календарний план основних заходів при загрозі та виникненні НС.
2. Можлива обстановка на території університету в разі виникнення НС (відпрацьовується на мапі).
3. Схеми організації оповіщення і зв'язку.
4. Розрахунок сил і засобів, що залучаються для ліквідації НС в університеті.

**Голова комісії з питань НС
ХНПУ імені Г.С.Сковороди**

Юрій Бойчук